

Brīva preču aprite

Aprite brīvības: pamati

- termins

Aprite brīvības: pamati

- ◆ Iekšējā tirgus definīcija (LESD 26.panta 2.daļa):

Iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā saskaņā ar Līgumiem ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte.

Aprites brīvības: pamati

ES rīcības veidi, kā nodrošināt vienoto tirgu:

- ◆ **Negatīvā integrācija** – vispārīgi, aizliegumu formā formulēti pienākumi dalībvalstīm nelikt šķēršļus aprites brīvībām
- ◆ **Pozitīvā integrācija** – tiesību harmonizācija ES līmenī, izdodot ES tiesību aktus konkrētos jautājumos

Iespējamie DV veiktie ierobežojumi brīvai preču apritei

- a** 1. Muitas nodevu un tām līdzīgu maksājumu aizliegums
- a** 2. Diskriminējošu nodokļu aizliegums
- a** 3. Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

Muitas ūnija

Sastāv no divām daļām:

1. Muitas nodevu un tām līdzīgu maksājumu aizliegums
2. Kopīgais ārējais muitas tarifs

Muitas ūnija

LESD 30.pants:

“Ievedmuitas un izvedmuitas nodevas un citi līdzīgi maksājumi dalībvalstu starpā ir aizliegti”.

Muitas ūnija

Muitas nodevām līdzīgu maksājumu jēdziens:

Lieta 7/68 *Komisija pret Itāliju*:

- ◆ *“Jebkurš naudas maksājums, lai cik mazs un neatkarīgi no tā mērķa un veida, kas vienpusēji tiek uzlikts vietējām vai ārvalsts precēm tāpēc, ka tas šķērso robežu, un kas tiešā nozīmē nav uzskatāms par muitas nodevu, ir maksājums ar muitas nodevām līdzīgu iedarbību pat, ja tas nedod nekādu labumu valstij, nav diskriminējošs vai vietējo tirgu aizsargājošs.”*

Muitas ūnija

LESD 30.pants nebūs pārkāpts:

- a** Brīvprātīgi saņemti pakalpojumi (piem., lieta 39/82)
- a** Maksājumi, kas rodas pašos ES tiesību aktos noteikto prasību dēļ

Muitas ūnija

Jaunākas tieslietas:

a Lieta C-72/03 *Carbonati Apuani*

a Lieta C-254/13 *Orgacom*

ES ārējā robeža

LESD 31.pants:

“Kopīgos muitas tarifus nosaka Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu ”

ES ārējā robeža

◆ Vienots muitas tarifs

(Regula Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu)

◆ Vienoti tarifa iekasēšanas noteikumi

(Regula Nr. 2913/92 par Kopienų Muiņas kodeksa izveidi)

ES ārējā robeža

- ◆ Ienākumi no muitas nodokļa uz ES ārējās robežas - viens no galvenajiem ES ienākumu veidiem
- ◆ Iekasēšanu veic katras valsts muitas dienests

ES ārējā robeža

- ◆ EST prakse - strīdi galvenokārt par preces klasifikāciju
 - EST pārslodze (lieta C-338/95 par naktskrekiem)

Diskriminējošu nodokļu aizliegums

LESD 110.pants:

“Dalībvalstis citu dalībvalstu ražojumiem tieši vai netieši neuzliek iekšējos nodokļus, kas lielāki par tiem, kas tieši vai netieši uzlikti līdzīgiem vietējiem ražojumiem. Dalībvalstis turklāt neuzliek citu dalībvalstu ražojumiem tādus iekšējos nodokļus, kas netieši aizsargā citus ražojumus”

Diskriminējošu nodokļu aizliegums

a Tieši un netieši diskriminējoši nodokļi

a Netieši diskriminējoši nodokļi:

a “līdzīgs vietējs ražojums”

a vietējo ražojumu netieša aizsardzība (lieta
112/84 *Humbolt*)

a iespējamie attaisnojumi (lieta C-132/88
Komisija pret Grieķiju)

a Nošķiršana starp LESD 30. un 110.pantu

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

LESD 34.pants:

“Dalībvalstu starpā ir aizliegti importa kvantitātes ierobežojumi un citi līdzīgi pasākumi”

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

Kas ir importa kvantitātes ierobežojumiem līdzīgi pasākumi?

ES Tiesas lietas:

a 8/74 *Dassonville*

a C-267 un 268/91 *Keck*

a 120/78 *Cassis de Dijon*

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

◆ Lieta 8/74 *Dassonville*:

“visi tirdzniecības noteikumi, ko ir pieņēmušas dalībvalstis un kas tieši vai netieši, pašreiz vai turpmāk var kavēt tirdzniecību Kopienas ietvaros, ir uzskatāmi par pasākumiem ar kvantitātes ierobežojumiem līdzīgu iedarbību.”

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

◆ Lietas C-267 un 268/91 *Keck*:

“Pretēji iepriekšējos spriedumos noteiktajam tādu nacionālo normu piemērošana attiecība uz citu dalībvalstu precēm, kas ierobežo vai aizliedz kādu pārdošanas veidu, nenozīmē, ka tieši vai netieši tiek kavēta vai varētu tikt kavēta tirdzniecība starp dalībvalstīm *Dassonville* sprieduma izpratnē, ja vien šīs normas tiek attiecinātas vienādi uz visiem vietējiem un citu dalībvalstu tirgotājiem”

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

◆ Lieta C-267 un 268/91 *Keck*

Lai nebūtu LESD 34.panta pārkāpums:

- ⇒ jāattiecas uz pārdošanas kārtību nevis precī
- ⇒ attiecas vienādi uz ārvalstu un vietējām precēm

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

Problēmas saistībā ar *Keck* piedāvāto definīciju:

◆ Kas ir “pārdošanas kārtība”?

- ierobežojumi reklāmai (piem., lieta C-292/92 *Hunermund*)
- “pārdošanas kārtība” kā daļa no preces (piem., lieta C-368/95 *Familiapress*)

◆ Kā lai nosaka, vai attiecas vienādi uz ārvalstu un vietējām precēm? (piem., lieta C-34-36/95 *De Agostini*)

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

Izņēmumi no LESD 34.panta:

a LESD 36.pants

a ES Tiesas judikatūrā noteiktie

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

◆ 120/78 *Cassis de Dijon* lieta:

“Šķēršļi brīvai preču kustībai ir pieņemami, ja tie nepieciešami, lai izpildītu obligātās prasības, kas jo īpaši saistītas ar fiskālās uzraudzības efektivitāti, veselības aizsardzību, tirdzniecības darījumu godīgumu un patērētāju tiesību aizsardzību”.

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

◆ 120/78 *Cassis de Dijon* lieta:

a nediskriminējoši pasākumi var tikt attaisnoti, ja ir būtiskas sabiedrības intereses un ja ir ievērots samērīgums

a uzsvars uz “saprātīgo patērētāju”

a savstarpējās atzīšanas princips

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

Citi iespējamu izņēmumu no LESD 34.panta piemēri ES Tiesas judikatūrā:

a Lieta 470/93 *Mars*

a Lieta 178/84 *Commission v. Germany*
(*German Beer*)

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

Cassis de Dijon lieta un LESD 36.pants:

- a** Diskriminējošus pasākumus var attaisnot tikai ar LESD 36.pantā minētajiem iemesliem
- a** Samērīgumu izvērtē stingrāk

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

Jaunāka ES Tiesas judikatūra – ierobežojumi preces lietojumam:

a Lieta C-142/05 Mickelsson and Roos

Kvantitātes ierobežojumu un tiem līdzīgu pasākumu aizliegums

Pantu numerācija:

EEK 30.pants 28.pants **LESD 34.pants**

EEK 36.Pants 30.pants **LESD 36.pants**

Valstu veiktie pasākumi

Attiecas uz preci

Attiecas uz tirdzniecības kārtību

diskriminējoši

nediskriminējoši

diskriminējoši

nediskriminējoši

LESD 36.p.

LESD 36.p. vai *Cassis de Dijon* lieta

LESD 36.p.

NAV pārkāpums

samērīgums

samērīgums

samērīgums

IR pārkāpums NAV pārkāpums

IR pārkāpums NAV pārkāpums

IR pārkāpums NAV pārkāpums